

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
1498 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ: 02.10.011.004.001.004
Αρ. Τηλ: 22866231
E-mail: mpatsalidou@environment.moa.gov.cy

31 Ιουλίου 2020

Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως

Θέμα: ΜΕΕΠ και συμπληρωματικά στοιχεία για την υπαίθρια εκμετάλλευση - Λατομείο Αργίλου κατηγορίας Α στην κοινότητα Μαρί της επαρχίας Λάρνακας με αρ.φακ.ΛΑΡ/00313/2019

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και σε συνέχεια της επιστολής σας με Αρ. Φακ ΛΑΡ/00313/2019 και ημερ. 23.07.2019 και ημερ. 08/07/2020 να σας πληροφορήσω τα εξής:

α) Στις 10/12/2019 εξετάστηκε στην Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων η αίτηση συνοδευόμενη με ΜΕΕΠ για επέκταση λατομείου αργίλου στην κοινότητα Μαρί με αρ. φακ. ΛΑΡ/00313/2019.

Επιπλέον, στις 28/4/2020 και πριν την έκδοση γνωμοδότησης για την αίτηση επέκτασης του λατομείου, η αιτήτρια εταιρεία απέστειλε στο Τμήμα Περιβάλλοντος συμπληρωματικά στοιχεία, που αφορούν πρόσθετη δραστηριότητα, και συγκεκριμένα, τη διαμόρφωση και λειτουργία χώρου προσωρινής αποθήκευσης συμβατικών και εναλλακτικών πρώτων υλών εντός του λατομείου. Η αξιολόγηση της επιπρόσθετης δραστηριότητας έγινε στην Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στις 26/5/2020.

β) Το Τμήμα Περιβάλλοντος προχώρησε στην εξέταση, τόσο της επέκτασης του λατομείου, όσο και της προσωρινής αποθήκευσης υλικών εντός του αιτούμενου λατομείου, σύμφωνα με τον Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμο Ν.127(Ι)/2018, με γνώμονα την περιβαλλοντική διάσταση του έργου και αξιολογώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τα μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων αυτών σε περίπτωση κατασκευής και λειτουργίας τους.

γ) Ως εκ τούτου και με βάση όλα τα πιο πάνω, επισυνάπτεται η σχετική γνωμοδότηση, η οποία αφορά τόσο την επέκταση του λατομείου αργίλου, όσο και την προσωρινή υπαίθρια αποθήκευση υλικών και σε περίπτωση αδειοδότησης τους για περαιτέρω χειρισμού από την Πολεοδομική Αρχή.

Μήνα Πατσαλίδου
για Διευθυντή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [Ν.127(Ι)/2018

ΜΕΕΠ και συμπληρωματικά στοιχεία για την υπαίθρια εκμετάλλευση - Λατομείο Αργίλου κατηγορίας Α στην κοινότητα Μαρί της επαρχίας Λάρνακας.

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια: ΛΑΡ/00313/2019

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου, η ΜΕΕΠ υποβλήθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως στις 23.07.2019.

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η Δημόσια Παρουσίαση του έργου έγινε στα γραφεία του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαρί, στις 31/05/2019, με την παρουσία της Προέδρου και του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαρί. Κατά την παρουσίαση τέθηκαν θέματα από πλευράς της κοινότητας, τα οποία αφορούσαν θέματα θορύβου, σκόνης και διακίνησης οχημάτων, τα οποία απαντήθηκαν και περιλαμβάνονται στα μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων εντός της ΜΕΕΠ.

Η εξέταση της εν λόγω αίτησης στην Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έγινε στις 10/12/2019.

Κατά τη διάρκεια εξέτασης του έργου, ζητήθηκαν τα εξής συμπληρωματικά στοιχεία:

- Μετρήσεις πεδίου για το θόρυβο και την σκόνη στην περιοχή όπου το λατομείο γειτνιάζει με την οικιστική ζώνη της Κοινότητας Μαρί. Σχετικά με το θέμα της σκόνης, να παρθούν τα στοιχεία από τον σταθμό του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας στην κοινότητα Μαρί όπου μετρείται η σκόνη (pm) και να γίνει εκτίμηση κατά πόσον θα υπάρξει αύξηση της σκόνης με τη λειτουργία του λατομείου. Επιπρόσθετα, να διενεργηθεί μοντέλο διασποράς σκόνης από την λειτουργία του λατομείου.
- Η εκτίμηση του θορύβου να γίνει ως ακολούθως :
Χρήση ευρωπαϊκών προτύπων όπως BS5228, ISO 1996, DIN 4150.
Χρήση λογισμικού πρόβλεψης και σχεδιασμού χαρτών θορύβου, όπως CadnaA, LIMA, Sound PLAN, IMMΗ, SoundEar, το οποίο θα εκτελέσει τις προβλεπόμενες μεθοδολογίες των πιο πάνω ευρωπαϊκών προτύπων.
Υπολογισμό τους θορύβου σε ακτίνα 10, 50, 100 μέτρων.

Τα εν λόγω στοιχεία, αφού στάληκαν από την εταιρεία στο Τμήμα Περιβάλλοντος, αποστάληκαν ηλεκτρονικά στα μέλη της Επιτροπής για την τελική τους τοποθέτηση στις 6/3/2020, ενώ ζητήθηκαν επιπλέον στοιχεία από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, τα οποία αφορούσαν τα εξής:

- Να επεξηγηθεί η φωτογραφία 1 στο κείμενο και να συσχετισθεί η εν λόγω φωτογραφία με τον Χάρτη 1.
- να δοθεί χάρτης ο οποίος να περιλαμβάνει τις θέσεις του λατομείου, του οικισμού του Μαρί και των μετρήσεων σκόνης που έχουν πραγματοποιηθεί γύρω από τον εν λόγω οικισμό, ώστε να φαίνονται καθαρά οι αποστάσεις με τον εν λόγω οικισμό.
- στη δειγματοληψία σκόνης σε φίλτρα που πραγματοποιήθηκε το 2017 είχαν πραγματοποιηθεί και χημικές αναλύσεις στα φίλτρα. Να αναφερθούν τα συμπεράσματα από τις εν λόγω αναλύσεις.
- Να αναφερθούν τα συμπεράσματα από τις χημικές αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν στα φίλτρα της πρόσφατης δειγματοληψίας σκόνης σε φίλτρα το 2020.

Τα στοιχεία αυτά στάληκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας στις 13/4/2020, για τις απόψεις τους. Τόσο για τα πρώτα στοιχεία όσο και για τα δεύτερα συμπληρωματικά στοιχεία, τα μέλη της Επιτροπής μεταξύ αυτών και το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας το οποίο ζήτησε τα εν λόγω στοιχεία, τοποθετήθηκαν θετικά.

Επιπλέον, στις 28/4/2020, η εταιρεία, απέστειλε στο Τμήμα Περιβάλλοντος συμπληρωματικά στοιχεία, που αφορούν πρόσθετη δραστηριότητα, και συγκεκριμένα, τη διαμόρφωση και λειτουργία χώρου προσωρινής αποθήκευσης συμβατικών και εναλλακτικών πρώτων υλών εντός του λατομείου. Η αξιολόγηση της επιπρόσθετης δραστηριότητας έγινε στην Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στις 26/5/2020, στην οποία τα μέλη καθώς και τα εμπλεκόμενα τμήματα και αρχές τοποθετήθηκαν θετικά για το συμπληρωματικό έργο.

2. Χωροθέτηση της ανάπτυξης και περιγραφή υφιστάμενου περιβάλλοντος

Σκοπός της λειτουργίας του νέου λατομείου είναι η παραγωγή υλικών (αργίλου) για την τροφοδοσία παραγωγής κλίνκερ και τσιμέντου του Τσιμεντοποιείου Βασιλικού,

Η αιτούμενη περιοχή βρίσκεται σε απόσταση 800 m από την κοινότητα Μαρί και 4 km από την κοινότητα Καλαβασού και την κοινότητα Ζυγίου. Η πιο κοντινή απόσταση του τεμαχίου από το όριο της οικιστικής ζώνης της κοινότητας Μαρί είναι περίπου 100 m (βλ. τοπογραφικό σχέδιο). Το μεγαλύτερο μέρος ανήκει σε πολεοδομική ζώνη Ζ1 δηλ Ζώνη Προστασίας, ενώ το ανατολικό όριο ανήκει σε Γεωργική Ζώνη Γ3. Σε απόσταση 700 m βρίσκονται οι εγκαταστάσεις του Ηλεκτροπαραγωγικού Σταθμού Βασιλικού.

Ο προτεινόμενος χώρος καλύπτει έκταση 0,7 km², ενώ μέρος του νοτίου ορίου του υπό ανάπτυξη λατομείου έχει απαλλοτριωθεί για σκοπούς ανάπτυξης του Ενεργειακού Κέντρου. Διαρρέεται βόρεια, ανατολικά και δυτικά από μικρούς χειμάρρους ενώ τα αποθέματα για τα οποία γίνεται η αίτηση, ανέρχονται σε 31.435.725 τόνους. Η απόληψη του αργίλου θα γίνεται μόνο με μηχανικά μέσα. Στην περιοχή παρατηρείται αραιή χαμηλή φρυγανώδης βλάστηση με αραιή παρουσία θάμνων. Όσο αφορά την πανίδα της περιοχής, έγιναν 4 καταγραφές δηλ 3 ημερήσιες και 1 νυχτερινή και παρατηρήθηκαν τα εξής είδη: *Passer domesticus*, *Sylvia melanothorax*, *Alectoris chukar* κ.α.

Όπως προαναφέρθηκε, στην περιοχή και συγκεκριμένα στα τεμάχια 383, 384, 385, 386 και 411 με Φ/Σχ. 55/28 και με εμβαδόν επιφάνειας 45,488 m² θα αποθηκεύονται ούμπρα, γύψος και εναλλακτικές πρώτες ύλες όπως οι λάσπες από τον καθαρισμό της βιομηχανίας παραγωγής χάλυβα 100000 tn, ερυθρά ιλύς από την παραγωγή αλουμίνας 25000 tn, μερικώς σταθεροποιημένα απόβλητα 2000 tn και γυαλί συσκευασίας 10000 tn. Τα τεμάχια 383, 384, 385 και 411 ανήκουν σε Πολεοδομική Ζώνη Ζ3α ενώ το τεμάχιο 386 ανήκει σε πολεοδομική ζώνη Ζ1α.

Σημειώνεται ότι υπάρχει υφιστάμενη μονάδα λατομείου, η οποία ιδρύθηκε το 1963 βρίσκεται νοτιοανατολικά του αιτούμενου χώρου σε απόσταση 1 km. Εντός του χώρου αυτού, βρίσκονται τα γραφεία της εταιρείας και οι μονάδες παραγωγής και επεξεργασίας υλικών, και χωροθετείται δίπλα από το λιμάνι Βασιλικού.

Συμπληρωματικά στοιχεία, που αφορούν τη διαμόρφωση και λειτουργία χώρου προσωρινής αποθήκευσης συμβατικών και εναλλακτικών πρώτων υλών εντός του λατομείου

Αφορά την αποθήκευση εισαγόμενων εναλλακτικών πρώτων υλών αλλά και συμβατικών πρώτων υλών (ούμπρα και γύψος). Οι υλικά αυτά βρίσκονται τώρα αποθηκευμένα σε άλλο χώρο πλησίον και περιμετρικά του έργου, αλλά λόγω απαλλοτρίωσης του χώρου για το Ενεργειακό Κέντρο και λόγω οδικών έργων, θα πρέπει να μετακινηθούν. Οι ύλες που θα αποθηκεύονται στο χώρο είναι ούμπρα, γύψος και οι εναλλακτικές πρώτες ύλες είναι οι λάσπες από τον καθαρισμό της βιομηχανίας παραγωγής χάλυβα 100000 tn, ερυθρά ιλύς από την παραγωγή αλουμίνιας 25000 tn, μερικώς σταθεροποιημένα απόβλητα 2000 tn και γυαλί συσκευασίας 10000 tn. Στο χώρο δεν θα γίνουν εγκαταστάσεις, (αλλά θα γίνεται φόρτωμα-ξεφόρτωμα και διαμόρφωση σωρών των συγκεκριμένων υλικών.

Τα υλικά αυτά θα προωθούνται στο εργοστάσιο ανάλογα με τις ανάγκες παραγωγής.

Στην υπαίθρια αποθήκευση θα πραγματοποιηθεί στα τεμάχια, 383, 384,385,386 και 411 με Φ/Σχ. 55/28 και με εμβαδόν επιφάνειας 45,488 m². Τα τεμάχια 383,384,385 και 411 ανήκουν σε Πολεοδομική Ζώνη Ζ3α ενώ το τεμάχιο 386 ανήκει σε πολεοδομική ζώνη Ζ1α.

Η δημιουργία του χώρου προσωρινής αποθήκευσης και η χρήση των συγκεκριμένων υλών, κρίνεται σημαντική για την ομαλή λειτουργία του εργοστασίου. Τα τεμάχια αυτά είναι μέρος ολόκληρης της περιοχής του λατομείου του οποίου η ΜΕΕΠ εξετάστηκε στην Επιτροπή, στις 10/12/2019. Ο συγκεκριμένος χώρος είναι σχεδόν κατά 2/3 περικόλειστος, αφού δυτικά, βόρεια και ανατολικά παρατηρούνται απότομες κλίσεις εδάφους.

Επιπτώσεις στο περιβάλλον και μέτρα αντιμετώπισης σύμφωνα με την ΜΕΕΠ

Οι κυριότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να επιφέρει η δημιουργία του έργου (δηλ. λατομείο και αποθήκευση?) καθώς και τα προτεινόμενα μέτρα μετριασμού είναι:

- Γεωμορφολογίας του εδάφους. Αναμένεται να αλλάξει η μορφολογία του εδάφους από τη λατόμηση. Τα μέτρα αντιμετώπισης τα οποία προτάθηκαν είναι ο προσεκτικός σχεδιασμός της εξορυκτικής δραστηριότητας πριν την έναρξη των δραστηριοτήτων και η εκμετάλλευση σύμφωνα με τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές. Επίσης, η απόθεση των μπάζων στις δημιουργούμενες κοιλάδες και η αποκατάσταση με κατάλληλες χωματοουργικές εργασίες και δέντροφυτεύσεις και η μείωση κλίσεων των αναβαθμίδων στην αποκατάσταση..
- Χλωρίδα και έδαφος. Σύμφωνα με την ΜΕΕΠ δεν αναμένεται να επηρεαστεί η χλωρίδα της ευρύτερης περιοχής αλλά μόνο των τεμαχίων που γίνεται η αίτηση, ενώ εντός της άμεσης περιοχής όπου υπάρχει χαμηλή βλάστηση, θα γίνει αποψίλωση της περιοχής, ενώ στη συνέχεια κατά το στάδιο αποκατάστασης θα γίνει φύτευση δενδρυλλίων.
- Πανίδα. Θα προκληθεί όχληση στα είδη της πανίδας της περιοχής τα οποία όμως έχουν την δυνατότητα να προσαρμόζονται ή να μετακινούνται στην γύρω περιοχή. Τα μέτρα αντιμετώπισης είναι ο περιορισμός της όχλησης.
- Υπάγεια και επιφανειακά ύδατα: Η περιοχή δεν συνορεύει ούτε την διαπερνά οποιοδήποτε υδάτινο σώμα. Πρόλα αυτά με τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης τα οποία θα τηρούνται ανελλιπώς δεν υπάρχει οποιαδήποτε πιθανή ρύπανση των υδάτων
- Σκόνη. Πηγές σκόνης αποτελούν η διάτρηση του μετώπου, η φόρτωση και μεταφορά του υλικού και οι διάφορες χωματοουργικές εργασίες. Τα μέτρα αντιμετώπισης που προτείνονται είναι: το οδόστρωμα να διατηρείται σε καλή κατάσταση, να διατίθεται βυτιοφόρο όχημα που να ραντίζει καθημερινά τους χωμάτινους δρόμους, και οι εκπομπές αιωρούμενης και πύπτουσας σκόνης να ελέγχονται ποσοτικά μέσα από δειγματοληψίες. Επιπλέον κατά την περίοδο 17/2/2020 μέχρι 24/02/2020, διενεργήθηκαν μετρήσεις αιωρούμενων σωματιδίων PM₁₀ σε θέση όπου το λατομείο γειτνιάζει με την οικιστική ζώνη της Κοινότητας Μαρί. Οι μετρήσεις έγιναν με βάση τα διεθνή πρότυπα ενώ ο εξοπλισμός που χρησιμοποιήθηκε ήταν διακριβωμένος και βαθμονομημένος. Καθόλη την χρονική περίοδο των μετρήσεων η μέση 24ωρη τιμή δεν υπερέβη το όριο ποιότητας που καθορίζει η εθνική νομοθεσία (50 μg/m³)
- Θόρυβος: αυτός οφείλονται στη λειτουργία των μηχανημάτων και την κίνηση των βαρέων φορτηγών. Ο κύριος του έργου προχώρησε σε ακουστικές μετρήσεις περιβαλλοντικού

θορύβου σε θέση όπου το λατομείο γειτνιάζει με την οικιστική ζώνη της κοινότητας Μαρί την περίοδο 27/2/2020 μέχρι 5/03/2020. Τα αποτελέσματα του ακουστικού θορύβου για Lday, Levening, Lnight και Lden έδωσαν μετρήσεις εντός των μέσων όρων των δεικτών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Γενικά η οχληρία αναμένεται αν είναι μικρή λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέση του προτεινόμενου έργου βρίσκεται σε απόσταση από την κατοικημένη περιοχή της γειτνιάζουσας κοινότητας.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τις ΜΕΕΠ, τα συμπληρωματικά στοιχεία, τις προδιαγραφές και άλλα στοιχεία από την κατασκευή και λειτουργία παρόμοιων έργων, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων φορέων (**Παράρτημα 1**), αλλά και τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά την εισήγηση της Κοινότητας Μαρί για παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα το οποίο ήταν και ένα από τα στοιχεία που ζητήθηκαν, διενεργήθηκαν από τον κύριο του έργου μετρήσεις αιωρούμενων σωματιδίων PM₁₀ σε θέση όπου το λατομείο γειτνιάζει με την οικιστική ζώνη της κοινότητας Μαρί. Οι μετρήσεις έγιναν με βάση τα διεθνή πρότυπα ενώ ο εξοπλισμός που χρησιμοποιήθηκε ήταν διακριβωμένος και βαθμονομημένος. Καθόλη την χρονική περίοδο των μετρήσεων η μέση 24ωρη τιμή δεν υπερέβη το όριο ποιότητας που καθορίζει η εθνική νομοθεσία (50 μg/m³). Ως εκ τούτου με βάση και τις θέσεις του αρμόδιου τμήματος, οι μετρήσεις καθώς και το πρόγραμμα παρακολούθησης θεωρήθηκαν ικανοποιητικά.

Όσον αφορά την εισήγηση της Κοινότητας Μαρί για ετοιμασία προγράμματος παρακολούθησης του θορύβου, ο κύριος του έργου προχώρησε σε ακουστικές μετρήσεις περιβαλλοντικού θορύβου σε θέση όπου το λατομείο γειτνιάζει με την οικιστική ζώνη της Κοινότητας Μαρί την περίοδο 27/2/2020 μέχρι 5/03/2020. Τα αποτελέσματα του ακουστικού θορύβου για Lday, Levening, Lnight και Lden έδωσαν μετρήσεις εντός των μέσων όρων των δεικτών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Μετά από αξιολόγηση των μετρήσεων του θορύβου από το Τμήμα Περιβάλλοντος, οι μετρήσεις θεωρήθηκαν πλήρεις και ικανοποιητικές, καθότι εκπονήθηκε σχετική μελέτη θορύβου, ειδικότερα στα σημεία που το λατομείο γειτνιάζει με την οικιστική περιοχή της Κοινότητας Μαρί.

Επιπλέον μια ακόμη εισήγηση της Κοινότητας Μαρί για προστασία των παρακείμενων κατοικιών από οποιαδήποτε επίπτωση από τις εργασίες του λατομείου ήταν να αφεθεί απομονωτική λωρίδα στην περίμετρο του λατομείου στην οποία δεν θα διεξάγετε καμία εργασία και να δένδροφυτευτεί. Το πλάτος της λωρίδας να είναι 50 μέτρα από τα όρια του λατομείου ενώ σε περίπτωση που υπάρχουν γειτνιάζουσες κατοικίες η λωρίδα αυτή πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι καμία εργασία δεν γίνεται σε απόσταση μικρότερη των 100 μέτρων από τις κατοικίες. Για το λόγο αυτό και στο επισυναπτόμενο τοπογραφικό, παρουσιάζεται μια απομονωτική λωρίδα 50 m, η οποία θα λειπυργεί ως ζώνη προστασίας των εργασιών του λατομείου, από τις γειτνιάζουσες κατοικίες.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω η Περιβαλλοντική Αρχή συνηγορεί στο εν λόγω έργο υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις και όρους που περιλαμβάνονται στο **Παράρτημα 2**

Σημειώνεται ότι η εν λόγω γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύς από την ημερομηνία έκδοσης όσο και η Ισχύς της Πολεοδομικής Άδειας.

Μήνα Πατσαλίδου
Για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
31 Ιουλίου 2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι –
Απόψεις που παραλήφθηκαν για το εν λόγω έργο

- Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως: Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως με σχετική επιστολή του, ανέφερε ότι τα συμβατικά υλικά και οι εναλλακτικές πρώτες ύλες για τις οποίες έγινε σχετική αίτηση για αποθήκευση δεν φαίνεται να συνάδει με την αίτηση για ανάπτυξη λατομείου εξόρυξης αργίλου ούτε διαφαίνεται αν υπάρχει λειτουργική σχέση μεταξύ τους. Για το λόγο αυτό απαιτείται και η υποβολή νέας αίτησης κατά παρέκκλιση των προνοιών της Δήλωσης Πολιτικής η έκβαση της οποίας εναπόκειται σε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.
- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: Τοποθετήθηκε θετικά τόσο για την ανάπτυξη λατομείου, όσο και για την αποθήκευση υλικού στους χώρους του λατομείου.
- Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: Τοποθετήθηκε θετικά τόσο για την ανάπτυξη λατομείου, όσο και για την αποθήκευση υλικού στους χώρους του λατομείου
- ΟΠΟΚ: Τοποθετήθηκε θετικά τόσο για την ανάπτυξη λατομείου, όσο και για την αποθήκευση υλικού στους χώρους του λατομείου
- Ίδρυμα Terra Cyrgia: Τοποθετήθηκε θετικά τόσο για την ανάπτυξη λατομείου, όσο και για την αποθήκευση υλικού στους χώρους του λατομείου
- Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας: Τοποθετήθηκε θετικά μετά και από την αξιολόγηση όλων των στοιχείων, με την προϋπόθεση ότι κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου, θα τηρούνται όλες οι πρόνοιες των περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Κανονισμών του 2004 μέχρι 2018.
- Τμήμα Δασών: Τοποθετήθηκε θετικά τόσο για την ανάπτυξη λατομείου, όσο και για την αποθήκευση υλικού στους χώρους του λατομείου.
- Υπηρεσία Μεταλλείων: Τοποθετήθηκε θετικά
- Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης: Τοποθετήθηκε θετικά
- Υπουργείο Ενέργειας Εμπορίου και Βιομηχανίας: Τοποθετήθηκε θετικά τόσο για την ανάπτυξη λατομείου, όσο και για την αποθήκευση υλικού στους χώρους του λατομείου, καθότι μέρος του αιτούμενου χώρου για την προσωρινή αποθήκευση πρώτων υλών από την Τσιμεντοποιία Βασιλικού Δημόσια Εταιρεία Λτδ, έχει απαλλοτριωθεί από το κράτος για τη δημιουργία του Ενεργειακού Κέντρου Βασιλικού και η περιοχή αυτή προγραμματίζεται να χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή του ΣΥΦΑ.
- Έπαρχος Λάρνακας: Τοποθετήθηκε θετικά νοουμένου ότι θα τεθούν οι αναγκαίοι περιβαλλοντικοί όροι και προϋποθέσεις
- Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρί: Τοποθετήθηκε θετικά νοουμένου ότι θα τεθούν οι αναγκαίοι περιβαλλοντικοί όροι και προϋποθέσεις, ειδικότερα για θέματα σκόνης και θορύβου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΜΕΕΠ και συμπληρωματικά στοιχεία για την υπαίθρια εκμετάλλευση -
Λατομείο Αργίλου κατηγορίας Α στην κοινότητα Μαρί της επαρχίας
Λάρνακας.

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια: ΛΑΡ/00313/2019

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

1. Να αφεθεί απομονωτική λωρίδα στην περίμετρο του λατομείου στην οποία δεν θα διεξάγεται καμία εργασία και να δενδροφυτευτεί. Το πλάτος της λωρίδας να είναι 50 μέτρα από τα όρια του λατομείου, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι καμία εργασία δεν θα γίνεται σε απόσταση μικρότερη των 100 μέτρων από τις κατοικίες. Να κατατεθεί αναθεωρημένος σχεδιασμός του χώρου εργασιών του λατομείου στο Τμήμα Περιβάλλοντος, μέσω της Πολεοδομικής Αρχής βάσει του τοπογραφικού σχεδίου που επισυνάπτεται για να εγκριθεί το σχέδιο, πριν από την έκδοση της Πολεοδομικής Άδειας. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

2. Να γίνει οριοθέτηση του χώρου λατόμησης καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του λατομείου κατά τρόπο μόνιμο και που να επιτρέπει τον έλεγχο τήρησης των περιβαλλοντικών όρων.

3. Να ετοιμαστεί σχέδιο διαχείρισης του λατομείου, με στόχο τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον και την ελάχιστη δυνατή πρόκληση οχληρίας κατά τη διάρκεια λειτουργίας του έργου. Το σχέδιο να περιλαμβάνει συγκεκριμένους χώρους για τοποθέτηση μηχανημάτων, υλικών, μπάζων, ασφαλή προσωρινή αποθήκευση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, ελαστικών, καυσίμων και άλλων υγρών και στερεών αποβλήτων, καθώς και τρόπους διακίνησης των εξορυκτικών μηχανημάτων και οχημάτων.

4. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την καταστολή της σκόνης και συγκεκριμένα:

- (α) Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά που θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα, αν απαιτηθεί.
- (β) Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- (γ) Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (~10 km/h) στους χωμάτινους δρόμους.
- (δ) Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από / προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- (ε) Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματοουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- (στ) Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- (ζ) Αποφυγή διεξαγωγής χωματοουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων.
- (η) Οι χωματοουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια.

- (θ) Μείωση κατά το δυνατόν των αποθέσεων / αποσπάσεων υλικών σε / από σωρούς και η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- (ι) Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών δεν πρέπει να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

5.Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- (α) Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων.
- (β) Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων.
- (γ) Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- (δ) Χρήση σιγαστήρων, πλευρικών παραπτετασμάτων και ηχομονωτικών περιβλημάτων όπου είναι δυνατόν.
- (ε) Τήρηση του ωραρίου εργασίας.
- (στ) Τα μηχανήματα του έργου θα πρέπει να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες ευαίσθητες αναπτύξεις.
- ζ) Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο έργο.

6.Να τηρούνται όλες οι πρόνοιες των περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Κανονισμών του 2004 μέχρι 2018.

7.Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο δίκτυο. Να Μη δημιουργηθεί νέο οδικό δίκτυο και να μη γίνει καμία αναβάθμιση ή ασφαλτόστρωση του υφιστάμενου.

8.Τα μηχανήματα, φορτηγά και άλλα συναφή που σχετίζονται με τις εργασίες λατόμησης να περιοριστούν στον αιτούμενο χώρο και σε καμία περίπτωση εκτός αυτού.

9.Τα άχρηστα υλικά εξόρυξης να τοποθετούνται μόνο εντός των ορίων του χώρου προνομίου που θα εγκριθεί η λατόμηση.

10.Να μην υπάρχει ανεξέλεγκτη απόρριψη άχρηστων αντικειμένων ή αποβλήτων στον περιβάλλοντα χώρο εντός και εκτός του χώρου λατόμησης.

11.Να γίνεται τακτική συντήρηση και έλεγχος όλων των μηχανημάτων και οχημάτων ώστε να αποφεύγεται ατελής καύση και αυξημένες εκπομπές αέριων ρύπων.

12.Οποιαδήποτε επικίνδυνα ή μη επικίνδυνα απόβλητα από τη λειτουργία του έργου (π.χ. μεταχειρισμένα μηχανέλαια, ελαστικά, στερεά απόβλητα) να διαχωρίζονται και να αποθηκεύονται προσωρινά σε ξεχωριστούς, ειδικά διαμορφωμένους, χώρους για αποθήκευση με κατάλληλη σήμανση και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 (Αρ. 185(Ι)/2011) έως 2016 [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Διαχείριση Αποβλήτων].

13.Σε περίπτωση που θα εγκατασταθεί δεξαμενή καυσίμων στις εγκαταστάσεις, απαγορεύεται η απόρριψη ή διαρροή πετρελαιοειδών επί του εδάφους. Η δεξαμενή καυσίμων θα πρέπει να βρίσκεται εντός δευτερογενούς δοχείου ή εντός δευτερογενούς ανοικτής δεξαμενής η οποία θα πρέπει να έχει χωρητικότητα 110% σε σχέση με τη χωρητικότητα της πρωτογενούς δεξαμενής.

14.Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα επιφανειακά, υπόγεια ή παράκτια νερά οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να

ρυπώνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

15. Να μην γίνεται απόρριψη ή καύση απορριμμάτων, αποβλήτων συσκευασιών ή άχρηστου εξοπλισμού μέσα στο χώρο του λατομείου ούτε αυτά να θάβονται μαζί με τα μπάζα κατά την επαναφορά του τοπίου.

16. Να ληφθούν δεσμευτικές πρόνοιες για σταδιακή και πλήρη αποκατάσταση του χώρου με το πέρας της λειτουργίας του λατομείου, με συγκεκριμένους όρους που θα καθοριστούν βάσει των απόψεων των αρμοδίων αρχών.

17. Ο κύριος του έργου υποχρεούται όπως τουλάχιστον 6 μήνες πριν την παύση χρήσης της ανάπτυξης να υποβάλει στην Υπηρεσία Μεταλλείων, σχέδιο αποξήλωσης και αποκατάστασης του χώρου του έργου το οποίο αφού εγκριθεί θα πρέπει να υλοποιήσει εντός έξι μηνών. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας των εγκαταστάσεων να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.

18. Η αποκατάσταση του χώρου πρέπει να περιλαμβάνει την κατάλληλη διαμόρφωση του ανάγλυφου (μερική ή ολική επιχωμάτωση του λατομικού χώρου) και ήπιας μορφής βαθμίδες για παρεμπόδιση της διάβρωσης.

19. Η δημιουργία αναβαθμίδων να γίνει με ικανού πάχους εδαφικό υλικό, με σκοπό την αποκατάσταση και προετοιμασία των επιφανειών για την εγκατάσταση (α) βλάστησης με φύτευση ή/και σπορά από αυτοφυή είδη τοπικής χλωρίδας και (β) υποδομής για τη συντήρησή της βλάστησης (δίκτυο άρδευσης κλπ).

20. Με την αποπεράτωση της λειτουργίας του λατομείου τυχόν σωροί από άχρηστα εξορυκτικά υλικά (μπάζα) θα πρέπει να ισοπεδωθούν χωρίς να δημιουργούνται έντονα ανώμαλες επιφάνειες.

21. Οποιαδήποτε επικίνδυνα ή μη επικίνδυνα απόβλητα από την αποξήλωση/αποκατάσταση του έργου να διαχωρίζονται και να μεταφέρονται σε ξεχωριστούς, ειδικά διαμορφωμένους, χώρους για αποθήκευση με την κατάλληλη σήμανση και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016.

22. Σε περίπτωση κατά την οποία τα μπάζα του λατομείου δε χρησιμοποιηθούν για την αποκατάσταση του χώρου λατόμευσης εντός τριών ετών, τότε ο χώρος απόθεσης τους θα θεωρηθεί εγκατάσταση εξορυκτικών αποβλήτων με βάση τον περί Διαχείρισης των Αποβλήτων της Εξορυκτικής Βιομηχανίας Νόμο (Ν.82(Ι)/2009) και θα πρέπει να τηρηθούν όλες οι πρόνοιες του προαναφερθέντα νόμου που καλύπτουν τη συγκεκριμένη εγκατάσταση.

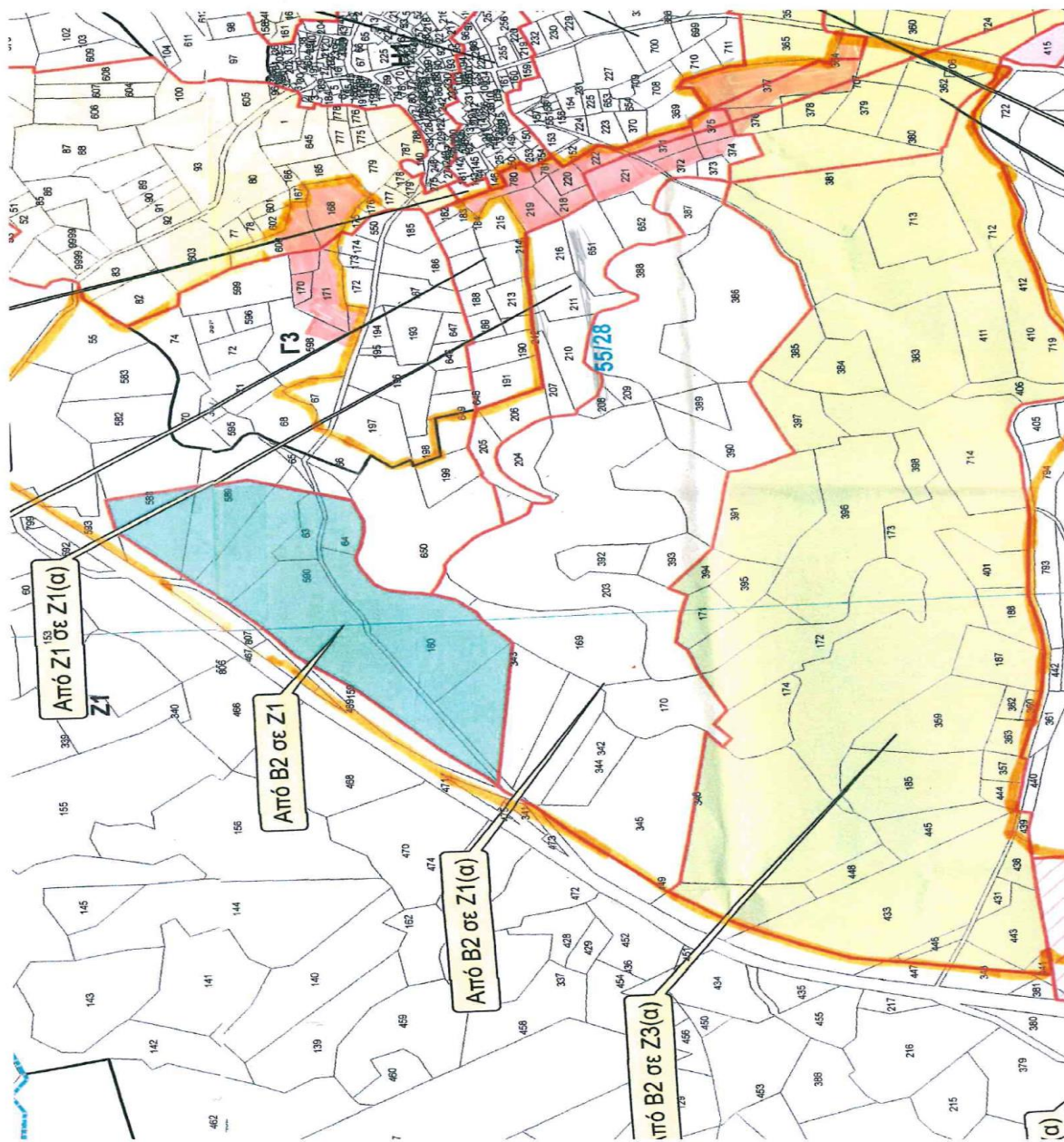
23. Σε περίπτωση που στις εγκαταστάσεις θα λειτουργούν συστήματα κλιματισμού ή και συστήματα πυρόσβεσης, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες του περί Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, καταστροφή) Νόμου (Αρ. 23(Ι)/2010), καθώς και του Κανονισμού Κ.Δ.Π. 133/2010 που προκύπτει από αυτόν, ο οποίος προνοεί για την πιστοποίηση του προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό.

24. Όσον αφορά τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (φωτισμός, κλπ.) που θα τεθούν σε λειτουργία, συστήνεται όπως αυτά είναι υψηλής ενεργειακής τάξης, ενώ θα πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις του περί Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού

των Συνδεδόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 και των σχετικών μέτρων εφαρμογής.

**ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2020**

Τοπογραφικό σχέδιο

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2020